

N:o 14.

Af Herr Olof Andersson: Angående ändring i Kongl. förordningen den 20 Juli 1861 om mantals- och skattskrifningars förrättande.

I gällande förordning af den 20 Juli 1861 om mantals- och skattskrifning förekommer ett stadgande, som gifver anledning till stort obehag. Der stadgas nemligen, att vid mantalsskrifning skola alla husbönder så i städerna som på landet sjelfva eller genom ombud infinna sig och till skattskrifvaren i tvenne exemplar aflemna de i kungörelsen föreskrifna uppgifter, upptagande alla de personer, som till hvars och ens hushåll höra med utsättande af namn, födelseår, arbetsförmåga, bräcklighet m. m., och skall bestämdt uttryckas personernas embete, tjenst, befattning eller näring, hans fastigheter, verk och inrättningar äfvensom fartyg, samt ändtligen de hos hvar och en boende hyresmän och andra, hvarjemte stadgas, att den, som utan anmaldt förfall underlåter att meddela alla nödiga uppgifter, skall böta 2 kronor.

I följd af detta stadgande äfventyrar hvar och en, som från förrättningen uteblifver, att få plikta, ty alltid kan mantalsskrifningsförrättaren finna uppgiften ofullständig i någon omständighet, t. ex. angående hvarje till hushållet hörande persons arbetsförmåga.

Att förspilla en arbetsdag är ganska kämbart för jordbrukaren och då den, som blir pliktfäld i dylikt fall har svårt att finna hvarför andra skola undgå att pliktfällas, så uppstår misstankar att mannamän härvid gör sig gällande.

Det förekommer mig, som hela detta stadgande vore obchöfligt, då pastor, som vid förrättningen skall vara närvarande, kan lemna alla erforderliga uppgifter angående de mantalsskrifnas namn, födelseår, arbets-

förmåga m. m., hvarjemte alla förändringar i eganderätten till fast egendom blifva kunniga genom de kungörelser om skedd lagfart, som efter hvarje ting uppläsa. Då allnogen och mindre skrifkunniga ega att vid förrättningen muntligen meddela dessa uppgifter, så inträffar oftast, att husbönder å landet, ehuru de ingen uppgift lemnat, få tillbringa hela dagen vid mantalsskrifningsstället, samt på aftonen få återvända, utan att hafva blifvit tillsporda om någon enda omständighet, emedan pastor lemnar alla nödiga upplysningar.

Det vore därför tillräckligt, om den, som vill lemna upplysningar t. ex. då förändringar i eganderätten till fast egendom inträffat, som ej hunnit blifva bekanta genom de förenämnda kungörelserna, för sådant ändamål sjelfmant infunne sig vid mantalsskrifningen, men stadgandet om inställelse personligen eller genom ombud synes kunna upphävas, helst föreskrift finnes att mantalslängden skall särskildt granskas å kommunalstämma.

I följd häraf föreslår jag,

att föreskrifterna om uppgifters aflemnande vid mantalsskrifningar må sålunda ändras, att det på landet skall bero på husbonden sjelf, om han vill lemna dylika uppgifter eller icke.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 24 Januari 1880.

Olof Andersson.
